Akceptuję
W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej Polityce Prywatności

Polskie Noble rozdane

Nagrody przyznaje się w czterech dziedzinach. W dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych fundacja wskazała na **prof. Karola Modzelewskiego** z **Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego** za "badania nad historią powstawania tożsamości europejskiej, odkrywające znaczenie tradycji przedchrześcijańskiej i wielokulturowej dla współczesnego pojęcia Europy, przedstawione w dziele "Barbarzyńska Europa". W dziedzinie nauk przyrodniczych i medycznych laureatem nagrody FNP został **prof. Włodzimierz Krzyżosiak z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu** za "odkrycie mechanizmu selektywnego wyciszania informacji genetycznej, mogącej prowadzić do chorób neurodegeneracyjnych".

W przyszłości wyniki jego badań mogą się przyczynić do opóźniania lub wręcz leczenia chorób takich, jak choroba Huntingtona, atoksja czy łamliwość chromosomu X - podkreślał na konferencji prezes FNP, prof. Maciej Żylicz.

Doc. dr hab. Andrzej Sobolewski z Instytutu Fizyki PAN w Warszawie został laureatem nagrody w dziedzinie nauk ścisłych. Doceniono fakt, że wyjaśnił on "fotostabilność materii biologicznej przez odkrycie nowego mechanizmu dezaktywacji bezpromienistej elektronowo wzbudzonych stanów DNA i białek". Jego badania mogą mieć znaczenie dla nauki o początkach życia

na Ziemi - powiedział wiceprzewodniczący rady FNP, prof. Kazimierz Stępień, ogłaszając nazwisko laureata.

W dziedzinie nauk technicznych zwyciężył **prof. Andrzej Nowicki z Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie** za "opracowanie podstaw teoretycznych i wdrożenie do produkcji ultrasonografów z obrazowaniem kolorowym przepływu krwi". Osiągnięcie prof. Nowickiego jest wykorzystywane w aparaturze medycznej produkowanej w Polsce i eksportowanej.

W tym roku wartość nagrody wynosi 200 tys zł (brutto). Uroczystość wręczenia dyplomów i statuetek nagrody odbędzie się 7 grudnia na Zamku Królewskim w Warszawie.

Historyk, mediewista, prof. Karol Modzelewski

Prof. Modzelewski jest mistrzem dużych form. Napisał kilka wybitnych książek, które wywoływały - i nadal wywołują - dyskusję w polskim i zagranicznym środowisku historycznym" - podkreślał na uroczystości ogłoszenia nazwisk laureatów nagrody członek rady fundacji, prof. Tomasz Jasiński.

FNP doceniła prowadzone przez prof. Modzelewskiego "badania nad historią powstawania tożsamości europejskiej odkrywające znaczenie tradycji przedchrześcijańskiej i wielokulturowej dla współczesnego pojęcia Europy przedstawione w dziele +Barbarzyńska Europa+”.

Ta wydana w 2004 r. książka podsumowuje i określa rodowód współczesnej Europy - mówił prof. Jasiński.

"My wiemy, że Europa wspiera się na kulturze klasycznej i na chrześcijaństwie. Prof. Modzelewski mówi, że jest jeszcze jeden filar: Europa barbarzyńska. Historyk traktuje łącznie plemiona germańskie i słowiańskie pokazując, że był to jeden świat, w którym jednostka nic nie znaczyła, gdzie liczyły się więzi rodowo-plemienne. Ten świat został częściowo zburzony na skutek chrystianizacji Europy" - opowiadał przedstawiciel FNP.

"Ostateczna teza prof. Modzelewskiego jest taka, że powinniśmy pamiętać, że także to jest naszą przeszłością, i że ona odcisnęła piętno na dzisiejszym kształcie Europy" - dodał. - W Polsce wywołała dużą dyskusję, jestem przekonany, że tak samo będzie w Europie i na świecie".

"Barbarzyńską Europę" wydano w języku francuskim. W przygotowaniu są wydania włoskie, tureckie i litewskie. Książka została wyróżniona Nagrodą KLIO oraz nagrodą miesięcznika „Odra".

Karol Modzelewski urodził się w 1937 r. Jest on uczniem Aleksandra Gieysztora. Ze studiów doktoranckich podjętych w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego został po dwóch latach usunięty decyzją ministra, z przyczyn politycznych. Był kilkakrotnie więziony za działalność opozycyjną. Pracował w Instytucie Historii Kultury Materialnej PAN i w Instytucie Historii PAN. Habilitował się w 1978 r. a tytuł profesorski uzyskał w 1990 r.

Później wykładał na Uniwersytecie Wrocławskim, od 1994 r. pracuje w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Jest członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk, a od grudnia 2006 r. – jej wiceprezesem.

Prof. Modzelewski był stypendystą Fondazione Giorgio Cini w Wenecji, jako visiting professor wykładał w Ecole des Hautes Etudes en Science Sociales, w College de France oraz na Uniwersytecie La Sapienza w Rzymie.

W 1998 r., razem z Jackiem Kuroniem, został odznaczony Orderem Orła Białego.

Za jego najważniejsze publikacje historyczne uważa się książki "Organizacja gospodarcza państwa piastowskiego", "La transizione dall'antichitŕ al feudalesimo", "Chłopi w monarchii wczesnopiastowskiej".

Biolog molekularny, prof. Włodzimierz J. Krzyżosiak

Fundacja doceniła prof. Krzyżosiaka jako odkrywcę "mechanizmu selektywnego wyciszania informacji genetycznej mogącej prowadzić do chorób neurodegeneracyjnych".

Włodzimierz J. Krzyżosiak urodził się w 1949 r. w Rawiczu. Studia doktoranckie odbył w Instytucie Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie obronił doktorat. Później podjął pracę w Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu. Habilitował się w 1984 r., a tytuł profesorski otrzymał dziewięć lat później. Obecnie kieruje Pracownią Genetyki Nowotworów w Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN.

Laureat nagrody FNP odbył staże naukowe w renomowanych ośrodkach badawczych w Wielkiej Brytanii, Francji, USA i Japonii. Jest współautorem ponad 100 publikacji naukowych, wśród nich ponad 70 oryginalnych prac badawczych.

Naukowiec jest członkiem m.in. American Society for Biochemistry and Molecular Biology i American Association for the Advancement of Science. Reprezentuje też Polskę w European Union for RNA Interference Technology, bierze też udział w dużym projekcie Unii Europejskiej RIGHT, którego celem jest opracowanie nowych metod terapii chorób człowieka z wykorzystaniem technologii interferencji RNA.

Badania, które doprowadziły do odkrycia wyróżnionego Nagrodą FNP, dotyczą roli struktury RNA w patogenezie niektórych dziedzicznych chorób neurologicznych, jak dystrofia miotoniczna, zespół łamliwego chromosomu X i choroba Huntingtona. Choroby te są wywołane mutacjami dynamicznymi, które polegają na ekspansji w kolejnych pokoleniach ciągów powtórzeń różnych kombinacji sekwencji trójnukleotydowych wewnątrz niektórych genów. Liczba powtórzonych trypletów może osiągnąć kilkadziesiąt, kilkaset, a nawet tysiące kopii w jednym genie, co powoduje zaburzenia struktury i funkcji RNA powstającego na matrycy takiego genu.

Laureat Nagrody FNP opisał nieznany wcześniej typ struktury RNA tworzonej przez powtarzające się trójnukleotydowe sekwencje. Określił potencjalne związki różnorodnych zaburzeń tej struktury z patogenezą kilku chorób.

Nagrodą Fundacji wyróżniono opublikowane w lutym 2007 r. w piśmie "Molecular Cell" odkrycie mechanizmu selektywnego wyciszania informacji genetycznej RNA zawierających nadmierną liczbę trójnukleotydowych powtórzeń.

"Praktycznie do dziś nie było żadnej metody leczenia albo zahamowania powstawania tych chorób neurodegeneracyjnych" - zwrócił uwagę prezes Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, prof. Maciej Żylicz. Jak wyjaśnił na uroczystości ogłoszenia nazwisk laureatów nagrody, w przyszłości wyniki pracy prof. Krzyżosiaka mogą pozwolić opóźnić powstawanie tych chorób.

Inżynier, prof. Andrzej Nowicki

Fundacja doceniła fakt, że prof. Nowicki opracował podstawy teoretyczne i doprowadził do

wdrożenia do produkcji ultrasonografów z obrazowaniem kolorowym przepływu krwi.

Nagrodą FNP wyróżniono osiągnięcia prof. Nowickiego w dziedzinie ultrasonografii. Stanowi ona jedno z podstawowych narzędzi diagnostyki obrazowej narządów człowieka. Badania laureata nagrody FNP nad ultrasonografią dopplerowską (umożliwiającą diagnostykę układu krwionośnego i ocenę prędkości przepływu krwi w tętnicach, żyłach i sercu) znajdują bezpośrednie zastosowanie w diagnostyce klinicznej i są wdrażane do produkcji w polskich przedsiębiorstwach.

Fundacja nagrodziła teoretyczne opracowanie przez prof. Nowickiego i wprowadzenie pod jego kierunkiem do produkcji ultrasonografu, który umożliwia kolorowe obrazowanie przepływu krwi.

"Bardzo dokładny pomiar przepływów krwi w naczyniach krwionośnych jest dość dużym problemem" - podkreślał w poniedziałek, przy okazji ogłoszenia nazwisk laureatów nagrody, członek rady fundacji, prof. Władysław Torbicz. Jak wyjaśnił, osiągnięcie prof. Nowickiego polega na poprawieniu dokładności rejestracji obrazowania przepływu krwi.

Na podstawie tego wdrożenia powstała już rodzina urządzeń diagnostycznych – od aparatów przenośnych do dużych stacjonarnych. Ich produkcja odbywa się w małym polskim przedsiębiorstwie, co jest wyjątkowym osiągnięciem w skali światowej. Wysoką jakość ultrasonografów doceniono za granicą. Eksportuje się je m.in. do Wielkiej Brytanii i Holandii.

"Opracowane przez niego metody stały się elementem skarbnicy światowej wiedzy fachowej. Ponieważ współpracował z ośrodkami zagranicznymi, wyniki jego prac są wykorzystywane w produkcji różnych specjalistycznych urządzeń na świecie. Są to wynalazki chronione patentami" - podkreślał prof. Torbicz.

Andrzej Nowicki (ur. w 1945 r.) jest absolwentem Wydziału Elektroniki Politechniki Warszawskiej. Tytuł profesora uzyskał w 1993 r., a obecnie pracuje w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN, gdzie kieruje Zakładem Ultradźwięków i pełni funkcję zastępcy dyrektora ds. naukowych. Wykłada też na Uniwersytecie Drexel w Filadelfii, na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, w Centrum Kształcenia Podyplomowego Lekarzy oraz w Polskim Towarzystwie Ultrasonograficznym.

Jest autorem ponad 120 publikacji oraz autorem lub współautorem 13 patentów.

Jest również członkiem licznych specjalistycznych towarzystw, m.in. członkiem założycielem i członkiem zarządu International Cardiac Doppler Society w USA, honorowym członkiem i przewodniczącym zarządu Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego, jednym z trzech współzałożycieli Polsko-Amerykańskiej Szkoły Ultrasonografi (AM w Katowicach i Jefferson University w Filadelfii).

Uzyskał tytuł Honorary Professor Uniwersytetu Drexel; jest laureatem siedmiu naukowych nagród krajowych, a także prestiżowego wyróżnienia „Pioneer Award" Amerykańskiego Instytutu Ultradźwięków w Medycynie (1998).

Profesor jest kawalerem Złotego Krzyża Zasługi i Krzyża Kawalerskiego.

Fizyk, doc. dr hab. Andrzej Sobolewski

Nagrodę dostał "za wyjaśnienie fotostabilności materii biologicznej przez odkrycie nowego mechanizmu dezaktywacji bezpromienistej elektronowo wzbudzonych stanów DNA i białek".

Badacz zidentyfikował i scharakteryzował nowy mechanizm, odpowiadający za odporność podstawowych struktur biologicznych, np. DNA i białek, na promieniowanie nadfioletowe.

Podczas ogłoszenia nazwisk laureatów nagrody FNP wiceprzewodniczący rady FNP, prof. Kazimierz Stępień zwrócił uwagę, że promieniowanie to jest dla materii biologicznej bardzo szkodliwe. Energia kwantów promieniowania UV jest na tyle wysoka, że może uszkodzić cząsteczki biologiczne, np. nieodwracalnie rozerwać wiązania chemiczne - tłumaczył.

"Okazuje się jednak, że niektóre cząsteczki jakoś sobie z tym radzą. Kwant promieniowania uderza w te cząsteczki i pobudza elektron. Później ten elektron jest w stanie przekazać swoją energię wzbudzenia poprzez wprowadzenie jednego z protonów w drgania. Potem proces ten przechodzi w energię ruchu termicznego. To niezwykle szybki proces, reakcja obronna cząsteczki na promieniowanie UV" - opowiadał prof. Stępień.

Andrzej Sobolewski zauważył, że cząsteczka dysponująca takim rodzajem obrony jest w stanie przeżyć ekspozycję na szkodliwe promieniowanie UV. "Gdybym miał znaleźć porównanie, powiedziałbym, że prof. Sobolewski odkrył, iż niektóre cząsteczki mają coś w rodzaju kamizelki kuloodpornej" - powiedział prof. Stępień.

Kiedy strzelamy pociskiem, to człowiek niezabezpieczony co najmniej zostaje ranny. "Człowiek ubrany w kamizelkę kuloodporną dostaje tę samą ilość energii, jaka jest przenoszona z pociskiem, co człowiek bez kamizelki. Jednak ta energia jest zamieniana w kamizelce w kuloodpornej tak, że w miejscu, gdzie uderzyła kula, może się najwyżej pojawić siniak. Człowiek jednak przeżywa" - tłumaczył członek FNP.

Jego badania mają znaczenie w kontekście rozważań o początkach życia na Ziemi. Kiedy na Ziemi powstawało życie, nasza planeta nie miała jeszcze ochronnej warstwy ozonowej i tlenu w atmosferze. W związku z tym była poddana bardzo intensywnemu strumieniowi promieniowania krótkofalowego. Wśród milionów cząsteczek organicznych obecnych na młodej Ziemi musiały istnieć także cząsteczki odporne na działanie światła. Przypuszczalnie właśnie fotostabilność mogła być kryterium selekcji „cegiełek molekularnych", które stały się podstawą do budowy i funkcjonowania żywych organizmów na Ziemi.

Niewykluczone, że prace prof. Sobolewskiego pomogą wyjaśnić, dlaczego takie, a nie inne cząsteczki, weszły później w skład materii biologicznej, a szczególnie - w skład DNA - zwrócił uwagę prof. Stępień. Nagrodzone przez FNP badania są krokiem w kierunku odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób powstało życie na Ziemi, a także dlaczego ma ono taką, a nie inną postać.

Urodzony w 1951 r. w Augustowie fizyk doktoryzował się i habilitował w Instytucie Fizyki PAN w Warszawie, gdzie pracuje od początku swej kariery naukowej.

Doc. dr hab. Sobolewski jest stypendystą Fundacji Aleksandra von Humboldta na Politechnice Monachijskiej. Wykładał m.in. na Politechnice Monachijskiej, Uniwersytecie Arizony i Uniwersytecie w Dusseldorfie. Kierował też i realizował szereg krajowych oraz międzynarodowych projektów badawczych we współpracy m.in. z Politechniką Monachijską i Uniwersytetem w Paryżu.

Laureat nagrody FNP jest autorem ok. 120 oryginalnych publikacji w czasopismach międzynarodowych oraz rozdziałów w trzech książkach monograficznych.

PAP - Nauka w Polsce, Anna Ślązak

Skomentuj na forum

Skomentuj na forum

http://laboratoria.net/home/11147.html

Informacje dnia: Polimer o właściwościach przeciwgrzybiczych Stypendia ministra nauki dla niemal 400 studentów Skuteczniejsze leczenie chorych na nowotwory krwi Tylko 36% transgranicznych wód podziemnych ma ochronę Technologia ultradźwiękowa w diagnostyce chorób Palacze mają w brzuchu więcej tłuszczu Polimer o właściwościach przeciwgrzybiczych Stypendia ministra nauki dla niemal 400 studentów Skuteczniejsze leczenie chorych na nowotwory krwi Tylko 36% transgranicznych wód podziemnych ma ochronę Technologia ultradźwiękowa w diagnostyce chorób Palacze mają w brzuchu więcej tłuszczu Polimer o właściwościach przeciwgrzybiczych Stypendia ministra nauki dla niemal 400 studentów Skuteczniejsze leczenie chorych na nowotwory krwi Tylko 36% transgranicznych wód podziemnych ma ochronę Technologia ultradźwiękowa w diagnostyce chorób Palacze mają w brzuchu więcej tłuszczu

Partnerzy